

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1977-1978

11 JULI 1978

Voorstel van wet houdende verbod op het verwerken van vellen van pasgeboren zeehonden

AANVULLEND VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE VOOR HET
LEEFMILIEU UITGEBRACHT
DOOR Mevr. MATHIEU-MOHIN

Ter vergadering van 1 juni 1978 heeft de Senaat het voornoemde voorstel van wet naar uw Commissie verwezen voor aanvullend onderzoek. De redenen daarvan waren :

- a) Te weinig informatie over de eventuele economische weerslag van het beoogde verbod,
- b) De strafmaat.

De Commissie heeft aan dit onderzoek twee vergaderingen gewijd.

De indiener van het wetsvoorstel protesteert tegen de bewering in de openbare vergadering, dat het voorstel van wet een inmenging zou betekenen in de zaken van Canada, een bevriend land. Dit wordt weerlegd met de opmerking dat het wetsvoorstel alleen betrekking heeft op handelingen die verricht worden of verricht kunnen worden in België.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Sondag, voorzitter; Capoen, Cugnon, Deleëck, Mevr. De Loore-Raeymaekers, de heren De Seranno, Donnay, Egelmeers, Mevr. Gillet, de heren Janssens, Jeunehomme, Mesotten, Mevr. Panneels-Van Baelen, de heer Peigneux, Mevr. Staels-Dompas, de heren Van In, Van Nevel, Verhasselt en Mevr. Mathieu-Mohin, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren Claeys, Coen, Goossens, Moureau en Mevr. Turf-De Munter.

R. A 10730*Zie :***Gedr. St. van de Senaat :**

10 (B.Z. 1977) :

N° 1 : Voorstel van wet.

N° 2 : Verslag.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1977-1978

11 JUILLET 1978

Proposition de loi interdisant l'usage de peaux de bébés-phoques

RAPPORT COMPLEMENTAIRE
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'ENVIRONNEMENT
PAR Mme MATHIEU-MOHIN

Le Sénat, en sa séance du 1er juin 1978, a renvoyé à votre Commission la proposition de loi reprise sous rubrique pour examen complémentaire. Les raisons invoquées furent :

- a) Un manque d'informations quant aux répercussions économiques éventuelles de l'interdiction envisagée et
- b) Le taux des sanctions pénales prévues.

La Commission a consacré deux séances à cet examen.

L'auteur de la proposition de loi proteste contre l'allégation faite en séance publique, suivant laquelle la proposition de loi constituerait une ingérence dans les affaires d'un pays ami, le Canada. Cet argument est réfuté en faisant valoir que la proposition de loi concerne seulement des actes se pratiquant ou susceptibles de se pratiquer en Belgique. Par contre,

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Sondag, président; Capoen, Cugnon, Deleëck, Mme De Loore-Raeymaekers, MM. De Seranno, Donnay, Egelmeers, Mme Gillet, MM. Janssens, Jeunehomme, Mesotten, Mme Panneels-Van Baelen, M. Peigneux, Mme Staels-Dompas, MM. Van In, Van Nevel, Verhasselt et Mme Mathieu-Mohin, rapporteur.

Membres suppléants : MM. Claeys, Coen, Goossens, Moureau et Mme Turf-De Munter.

R. A 10730*Voir :***Documents du Sénat :**

10 (S.E. 1977) :

N° 1 : Proposition de loi.

N° 2 : Rapport.

De stappen die de Canadese ambassade gedaan heeft bij Belgische parlementsleden zouden echter wel uitgelegd kunnen worden als een inmenging in onze politieke verantwoordelijkheid.

Hij neemt in zijn voorstel alleen een aanbeveling van de Raad van Europa over.

In de openbare vergadering is gezinspeeld op de documentatie die de vroegere verslaggever in zijn toenmalige hoedanigheid in de Commissie voor de Justitie heeft ontvangen, welke documentatie niet bezorgd werd aan de Commissie voor het Leefmilieu waarnaar het voorstel verwezen werd. Dit is wel jammer maar het is niet te wijten aan de indiener, die meent dat hij een vrij uitvoerige documentatie aan de Commissie had meegedeeld.

Er wordt op gewezen dat het gedeeltelijk gaat om documentatie van de Raad van Europa en dat die ter beschikking is van de parlementsleden die er belangstelling voor hebben.

Een lid blijft van mening dat het voorstel van wet een inmenging — zij het zijdelings — betekent in de zaken van een andere Staat en zegt dat de Senaat, indien hij het voorstel goedkeurt, een onvriendelijke daad zou stellen tegenover een bevriend land. Niet de tekst zelf acht hij onvriendelijk, wel het feit dat geen aandacht wordt geschonken aan de documentatie van de ambassade.

Hij is er niet van overtuigd dat de veelbesproken slachting werkelijk wreedaardig is en acht de brief van de ambassadeur van een bevriend land ten minste even geloofwaardig als de aantijgingen van de bestrijders van die slachting.

Hij verruimt het debat door te wijzen op de wreedheid waarmee andere dieren worden gedood en besluit dat het verstandig zou zijn de bestaande documentatie te bestuderen vooraleer het wetsvoorstel aan te nemen.

Een ander lid neemt niet aan dat van de indiener van het voorstel zou gezegd worden dat hij zich niet gelegen laat aan andere diersoorten. Het tegendeel is waar, zoals blijkt uit verschillende initiatieven die hij op het parlementaire vlak heeft genomen.

Hij acht het wel nuttig de documentatie van de Raad van Europa te raadplegen; de Raad vraagt precies wat in het wetsvoorstel staat.

De Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu herinnert eraan dat de Commissie het voorstel eenparig heeft aangenomen; zij heeft hetzelfde doel voor ogen als de Raad van Europa.

Als lid van de Regering kan hij niet anders dan het wetsvoorstel steunen.

Hij zegt dat hij geen documentatie van de Canadese ambassade ontvangen heeft.

Hij is van oordeel dat het wetsvoorstel niets te maken heeft met de betrekkingen tussen België en Canada, maar acht het toch passend het advies van zijn collega van Buitenlandse Zaken te vragen.

les démarches effectuées auprès des parlementaires belges par l'ambassade du Canada pourraient être interprétées comme une ingérence dans notre responsabilité politique.

Il rappelle que sa proposition de loi ne fait que reprendre une recommandation du Conseil de l'Europe.

Il fait remarquer qu'en séance publique il a été fait allusion à la documentation recueillie par l'ancien rapporteur de la proposition de loi devant la Commission de la Justice, documentation qui n'a pas été fournie à la Commission de l'Environnement, à laquelle la proposition a été renvoyée. Cette lacune est regrettable. Elle n'incombe pas à l'auteur de la proposition de loi, qui estime que la documentation qu'il a exposée devant la Commission était assez complète.

Il a été précisé que la documentation en question est en partie celle du Conseil de l'Europe et qu'elle se trouve à la disposition des parlementaires qui s'y intéressent.

Un membre persiste à croire que la proposition de loi constitue une ingérence, fût-elle indirecte, dans les affaires d'un autre Etat. Il estime que le Sénat, en l'adoptant, ferait au moins un geste désobligeant à l'égard d'un pays ami. Ce n'est pas le texte de la proposition de loi elle-même qu'il considère comme désobligeant, mais le fait de ne pas prendre en considération la documentation fournie par l'ambassade.

Il n'est pas convaincu que les abattages en question sont vraiment cruels. Il accorde au moins autant de crédit à la lettre de l'ambassadeur d'un pays ami qu'aux allégations de ceux qui mènent une campagne contre cet abattage.

Il élargit le débat en soulignant la cruauté avec laquelle d'autres animaux sont tués et en conclut qu'il serait sage d'étudier la documentation existante avant d'adopter le texte de la proposition de loi.

Un autre commissaire n'admet pas que l'auteur de la proposition de loi puisse être considéré comme indifférent au sort des autres animaux. Le contraire est patent, comme le prouvent plusieurs de ses initiatives parlementaires.

Il insiste sur l'opportunité d'examiner la documentation du Conseil de l'Europe : celle-ci mène précisément au texte de la proposition de loi.

Le Ministre de la Santé publique et de l'Environnement rappelle que la Commission, dans son unanimité à adopter la proposition de loi, a été du même avis que le Conseil de l'Europe.

En tant que membre du Gouvernement, il ne peut que soutenir la proposition de loi.

Il dit n'avoir reçu aucune documentation de la part de l'ambassade du Canada.

Tout en estimant que la proposition de loi ne concerne nullement les relations entre la Belgique et le Canada, il a estimé quand même opportun de demander l'avis de son collègue des Affaires étrangères.

De Voorzitter merkt op dat de argumenten van Canada ontegenzeggelijk door de Commissie zijn onderzocht. Hij laat aan de Commissieleden een deel van de documentatie van de Raad van Europa ronddelen. De andere stukken kunnen op het secretariaat van de Commissie worden geraadpleegd.

Een lid herinnert eraan dat hij op de meeste van zijn vragen een antwoord kreeg, maar niet op zijn vraag over de weerslag van de voorgenomen maatregel op de tewerkstelling in België. Hij zou die inlichting gaarne uit officiële bron hebben.

De indiener wijst erop dat de parlementen in Frankrijk, Nederland en de Verenigde Staten van Noord-Amerika reeds een overeenkomstige regeling hebben aangenomen.

Op de tweede vergadering verstrekt de Minister inlichtingen over de wetgeving in de voornoemde landen en over de economische weerslag van het wetsvoorstel.

Hij wijst erop dat in geen enkel EEG-land feitelijk reeds een wet in eigenlijke zin bestaat. Er zijn wel parlementaire initiatieven genomen. De Verenigde Staten hebben een wet die de verkoop verbiedt van huiden van zoogdieren van minder dan 18 maanden oud.

Een lid meent dat het wetsvoorstel slechts een symbolische waarde heeft. Men had beter een motie aangenomen waarin het Parlement zijn bezorgdheid uitspreekt over het lot van alle diersoorten die met uitsterven bedreigd zijn.

Hij vreest dat het wetsvoorstel op de bevolking een vrij belachelijke indruk zal maken en bijgevolg zijn symbolische waarde zal verliezen.

De indiener acht een wet beter dan een motie; dit is trouwens in overeenstemming met de wens van de Raad van Europa.

Een ander lid vraagt of men voor een symbolisch gebaar wel een bevriend land voor het hoofd kan stoten.

Een commissielid vraagt of het verbod ook geldt voor de verwerking van een geheel van huiden, bij voorbeeld een bontjas, en of onze buurlanden hetzelfde doen.

De Minister antwoordt dat het verbod uiteraard evenzeer geldt voor bewerkte huiden als voor andere.

Hij merkt op dat in België geen huiden rechtstreeks uit Canada worden ingevoerd. De Canadese huiden van zeehondenjongen die in België te vinden zijn — in zeer beperkte hoeveelheid trouwens — worden ingevoerd via andere landen.

Hij wijst erop dat alle EEG-landen besloten hebben elkaar kennis te geven van alle maatregelen inzake leefmilieu. Indien het wetsvoorstel door het Belgisch Parlement wordt aangenomen, zal de Europese Commissie daarvan dus in kennis moeten worden gesteld.

Tot besluit zegt een lid dat hij niet inziet hoe de Commissie van mening zou kunnen veranderen, als zij nadere gegevens mocht ontvangen, en dat het voorstel aanvaard moet worden.

Le Président souligne que les arguments canadiens ont incontestablement été examinés par la Commission. Il fait distribuer aux membres de la Commission une partie de la documentation du Conseil de l'Europe. L'autre partie peut être consultée au secrétariat de la Commission.

Un membre rappelle qu'il a posé certaines questions à la plupart desquelles il a reçu une réponse, à l'exception de sa question concernant la répercussion de la mesure envisagée sur l'emploi en Belgique. Il désirerait obtenir ce renseignement d'une source officielle.

L'auteur rappelle que les parlements de France, des Pays-Bas et des Etats-Unis de l'Amérique du Nord ont déjà adopté des règlements de législation comparable à celle qu'il propose.

Lors de la deuxième séance, le Ministre a fourni les renseignements sur les législations des pays cités ci-dessus et sur les répercussions économiques de la proposition de loi.

Le Ministre précise qu'il n'y a pas de législation au sens propre dans les pays membres de la CEE. Toutefois, des initiatives parlementaires ont été prises. Les Etats-Unis ont une législation qui interdit la vente de peaux de mammifères ayant moins de 18 mois.

Un membre ne peut accorder à la proposition de loi qu'une valeur symbolique. A son avis, il aurait été plus utile d'adopter une motion traduisant les préoccupations du Parlement au sujet de toutes les espèces menacées de disparition.

Il craint que la proposition de loi ait un effet plutôt ridicule sur la population et perde dès lors son effet symbolique.

L'auteur préfère une loi à une motion, ce qui répond d'ailleurs au vœu émis par le Conseil de l'Europe.

Un autre membre demande si un geste symbolique vaut la peine d'être désobligeant envers un pays ami.

Un commissaire demande si l'interdiction vaut également pour le traitement d'un assemblage de peaux, par exemple un manteau, et si dans nos pays voisins la même interdiction est de rigueur.

Le Ministre répond que l'interdiction vaut évidemment aussi bien pour les peaux traitées que pour les autres peaux.

Il fait remarquer qu'en Belgique il n'y a pas d'importation directe de peaux venant du Canada. Les peaux canadiennes de bêtes-à-peaux qui se trouvent en Belgique — en nombre très réduit d'ailleurs — y sont importées par des pays intermédiaires.

Il signale que tous les pays de la CEE sont convenus de s'informer mutuellement de toutes les dispositions prises en matière d'environnement. Si la proposition de loi est adoptée par le Parlement belge, la Commission Européenne devra donc en être informée.

En guise de conclusion, un membre déclare ne pas voir en quoi les informations supplémentaires, recueillies par la Commission, pourraient faire changer celle-ci d'avis et que la proposition de loi doit être adoptée.

Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Een lid vraagt uitleg over de juiste betekenis van bepaalde woorden zoals « vellen » en « pasgeboren » zeehonden. Indien geen juiste begripsbepaling wordt gegeven — dit is de enige die door de rechtbanken in aanmerking kan worden genomen — dreigt het wetsvoorstel zijn werking te zullen missen.

Hij stelt voor het wetsvoorstel te verwerpen omdat het verbod volgens hem niet van toepassing is op het aanbieden van huiden als geschenk, noch op hen die zulke huiden dragen.

De indiener betwist dit. Hij vestigt de aandacht op de onnauwkeurige Nederlandse vertaling van het woord « utilisation », dat een veel ruimere betekenis heeft dan « verwerking ».

De Commissie besluit eenparig het woord « verwerking » in de Nederlandse tekst te vervangen door « aanwending ».

Artikel 2

In de openbare vergadering van 1 juni is een amendement ingediend met betrekking tot de strafbepaling. Er is voorgesteld in dit artikel de woorden « zes maanden » te vervangen door « een maand ».

De indiener van het wetsvoorstel is het hiermede eens.

Het amendement wordt vervolgens aangenomen met 13 stemmen bij 4 onthoudingen.

Een lid zegt zich te hebben onthouden omdat hij zich niet kan verenigen met het artikel, ook niet na wijziging.

Artikel 3

Dit artikel geeft geen aanleiding tot bespreking.

Het wetsvoorstel in zijn geheel is aangenomen met 7 tegen 6 stemmen bij 2 onthoudingen.

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden.

De Verslaggever,
L. MATHIEU-MOHIN.

De Voorzitter,
J. SONDAG.

Discussion des articles

Article 1er

Un membre souhaite des explications au sujet du sens exact de certains mots, comme « peaux » et « bébés ». A défaut d'une définition précise, la seule qui puisse être prise en considération par les tribunaux, la proposition de loi risquerait d'être inopérante.

Il se propose de voter contre la proposition de loi parce que l'interdiction, à son avis, ne frappe ni les cadeaux de peaux ni ceux ou celles qui les portent.

L'auteur conteste cette allégation. Il attire l'attention sur la traduction imparfaite du mot « utilisation ». Celui-ci a une portée bien plus large que « verwerking ».

A l'unanimité, la Commission décide de remplacer dans le texte néerlandais le mot « verwerking » par « aanwending ».

Article 2

Un amendement a été déposé lors de la séance publique du 1er juin concernant la sanction pénale. Il est proposé de remplacer le maximum de la peine par une peine de « un mois » au lieu de « six mois ».

L'auteur de la proposition de loi marque son accord.

L'amendement est ensuite adopté par 13 voix et 4 abstentions.

Un membre s'est abstenu parce que, même amendé, l'article ne rencontre pas son assentiment.

Article 3

Cet article ne suscite pas de discussions.

L'ensemble de la proposition de loi est adoptée par 7 voix contre 6 et 2 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 14 membres présents.

Le Rapporteur,
L. MATHIEU-MOHIN.

Le Président,
J. SONDAG.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

TEXTE ADOPTE PAR LA COMMISSION

ARTIKEL 1

ARTICLE 1er

Invoer, vervoer, verkoop, aankoop en aanwending van vellen van pasgeboren zeehonden is verboden.

L'importation, le transport, la vente, l'achat et l'utilisation de peaux de jeunes phoques dits « bébés-phoques » sont interdits.

ART. 2

ART. 2

Overtreders worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van 26 tot 5 000 frank of met één van die straffen alleen.

Les contrevenants sont punis d'un emprisonnement de huit jours à un mois et d'une amende de 26 à 5 000 francs ou d'une de ces peines seulement.

ART. 3

ART. 3

Deze wet treedt in werking op de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

BIJLAGE

Inlichtingen aan de Commissie verstrekt door het Ministerie van Economische Zaken.

De invoer van huiden is gering. Voor 1974 werden geen huiden ingevoerd.

Verloop van de invoer van 1974 tot 1977.

1974 : 2 576;

1975 : 1 947;

1976 : 1 284;

1977 : 613.

In 1977 zijn de invoerlanden :

Frankrijk : 2;

Nederland : 11;

Bondsrepubliek Duitsland : 103;

Verenigd Koninkrijk : 323;

Verenigde Staten : 66;

Denemarken : 50.

ANNEXE

Ci-dessous on trouve des renseignements fournis à la Commission par le département des Affaires économiques.

L'importation des peaux est minime. Il n'y a aucune importation avant 1974.

Evolution de l'importation de 1974 à 1977 :

1974 : 2 576;

1975 : 1 947;

1976 : 1 284;

1977 : 613.

En 1977, les pays importateurs sont :

France : 2;

Pays-Bas : 11;

République fédérale d'Allemagne : 103;

Royaume-Uni : 323;

Etats-Unis : 66;

Danemark : 50.